

Palma, Minorque, Benisalem (Barceló); Grenade (Hidalgo); Arrabida, Setubal, Busaco, Oporto, Cintra, Caldas de Beinha, Estremoz, Navajas, (Hidalgo) Santiago, Noya, Vigo, Villagarcía (Macho); Vallée de la Lozoya, La Granja, Albarracin (Zapater).

Alges (Nobre); Vigo, Cintra (Mac Andrew), etc., etc.

Il est incontestable que l'on a du la confondre, comme en Italie, avec d'autres formes voisines, mais distinctes.

Mingo l'indique a Lisbonne, Servain au dessus de Cintra, près cette capital, Locard et Castro aux environs de Porto.

Pallary ne l'indique ni en Algérie, ni au Maroc; Bourguignat ne la signale pas en Tunisie, seul de Deheaux la mentionne dans la Grand Kabylie.

Fossile dans le pliocène de Montpellier (faune des marnes à *Helix* de Celleneuve) (Vignier).

Pleistocène de la Lombardie dans le loess et les tufs de Weimar et de Faubach.

Pleistocène des environs de Lyon (Dr. Jaquemet).

De la presencia del Silúrich superior

en dues noves localitats catalanes

VILAJUIGA.—Sense la intervenció de la industria humana que afanosa de aprofitar l'ayga mineral que en aquesta localitat brollava al fons de pous, remogué les terres, obrí nous pous y grans valls, ningú hauria ni sospitat que dessota 'ls aluvions cuaternaris del plá de Vilajuiga hi hagués representat el silúrich superior ó *Gotlandiá*, que en una prima capa de 4 á 5 metres descansa directament demunt el gneis granitoide, que formant la major part del macís de Sant Pere de Roda, s'enfonsa per dessota la plana empordanesa á Vilajuiga meteix; tant es axís, que una part de aquesta població está sentada demunt del gneis y altra demunt dels aluvions de la plana.

Els trevalls fets seguint les nostres indicacions en l' «Hort de can Viura» han posat al descobert, dessota dels aluvions, llot y turba, cuaternaris, una formació curiosíssima que en un principi m' intrigá y á la que la gent del país atribuía l' origen de la célebre ayga mineral que tant de nóm ha donat á la localitat. Es una argila negra, molt plástica y enganxosa al moment d' arrencarse,

per l' ayga que conté, pero que s' endureix fortment un cop assecada al aire lliure; en alguns llocs l' argila aquesta passa casi insensiblement á una piçarra ampelítica, ab grans nóduls de quarç y pirita escampats dintre sa massa. Trencat alguns d' aquets nóduls m' han donat exemplars de *Orthoceras* complertament piritisats.

Aquesta formació pertany al *Gollandiá* y presenta la facies típica en tot el Pirineu catalá, per sa color y per la presencia dels citats nóduls ab fòssils piritisats que fan no 's puga confondre ab cap altre terreno.

En nostre cas particular podria fer duptar el fet de que en lloch de piçarres y calises ampelítiques s' hi trobe la argila negra que no sabem existexe en lloch més, pero s' ha de tenir en compte que aquesta es el producte de la descomposició de les piçarres, com ho demostra 'l fet de que queden encara restos d' elles dintre la massa argilena, descomposició en la que deu haver influït l' ayga mineral carregada d' anhidrit carbónich, ja que dita argila negra sols se troba dins la çona hont hi ha ayga mineral, y fora d' ella té la seva estructura piçarrosa.

CABRA.—Anant del Plá de Cabra á Cabra, poch abans del collet per hont s' atravessa la serralada que forma el murallám que tenc el Camp de Tarragona per aquell cantó, aparexen les piçarres negres de formació silúrica, complertament plegades y alterades, fins al punt de ser utilisades com á terra negra pera donar color als ciments més ó menys bons que axís se fan passar com á portland. Criden l' atenció l' abundor d' óxits de ferre que taquen la seva superfície de grans clapes rojenques y lo fortment ferroses que son totes les fontetes que d' elles brollen, fins al punt d' haver-se 'n explotat una anys enrera. Aquets fets indiquen l' abundor de pirites que semblants piçarres contenen, no sols en forma de nóduls ó concrecions, com es comú en les llurs similars, sino en cristalls disseminats dins la llur massa

Un lleuger reconexement fet de pás, me permeté ab tot cerciorarme, de que 's tracta de les piçarres del silúrich superior ab graptolites.

N. FONT Y SAGUÉ, *Pbre.*

Barcelona, 1909.

LA INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTORIA NATURAL sois se declara responsable de lo contingut en la *Secció Oficial* del seu Butlleti, deixant integra als respectius autors la responsabilitat dels treballs firmats.
